

Reactie GGD GHOR Nederland internetconsultatie WPG

Algemeen

Hierbij ontvangt u de reactie van GGD GHOR Nederland op de internetconsultatie van de Wet publieke gezondheid in verband met de bestrijding van infectieziekten met pandemisch potentieel. Het is goed dat de ervaringen van COVID-19 worden meegenomen bij de stelselaanpassing die de wetswijziging Publieke Gezondheid nastreeft. Daarbij is het belangrijk om te benadrukken dat er geen tijdelijke problemen moeten worden opgelost met een structurele wetswijziging. De wetswijziging dient te zorgen voor meer duidelijkheid en een robuust stelsel voor zowel de COVID-19 bestrijding als voor toekomstige epidemieën. Dat lijkt nu niet overal het geval te zijn en dat lichten we hieronder toe.

Verder gaan de begripsbepalingen van artikel 58a, resultaat en testuitslag, ervan uit dat het bij een A1-ziekte altijd om een virus gaat, terwijl dat niet het geval is. Vervanging door ziekteverwekker zou beter zijn.

Verantwoordelijkheid bij A1-ziekten

Het wetsvoorstel voorziet in het splitsen van twee categorieën A-ziekten, waarbij voor A1-ziekten de bevoegdheid voor de bestrijding in eerste instantie bij de burgemeester ligt, zolang de infectieziekte uitsluitend plaatselijke effecten heeft. Waar de voorzitter van de veiligheidsregio op dit moment per definitie en uitsluitend de bevoegdheden heeft bij de bestrijding van de A-ziekte, is hij dat in het voorstel slechts bij een A1-situatie nadat de minister bepaalt dat de ziekte een "meer dan plaatselijk effect" heeft. Dat terwijl bij een A1-ziekte kan worden verondersteld dat de impact van nature (potentieel) meer dan plaatselijk is.

In de ogen van GGD GHOR Nederland wordt op deze wijze een drempel ingebouwd die zich in de praktijk niet laat hanteren. Dit creëert onnodige vertraging en verlies van slagkracht, onnodige opschalingsvraagstukken, verantwoordingsleemten, handhavingsafstemming (125 Gemeentewet), etc. Zeker in het begin van een mogelijke pandemie is het belang van de volksgezondheid gediend bij snel collectief handelen. Hiervoor is een regionale aanpak vanuit alle gemeenten in de Veiligheidsregio onder verantwoordelijk van de voorzitter van de Veiligheidsregio, met advies van de DPG, gewenst.

GGD GHOR Nederland adviseert daarom een omgekeerde werking met een logisch verloop. Namelijk dat de wet aangeeft dat de burgemeester actief wordt indien (na enige tijd) gebleken is dat de acute en slagvaardige afdoening van de crisis op het niveau van de burgemeester kan of moet komen te liggen. De reden is dat na verloop van tijd de crisissituatie meer beheersbaar wordt.

Wij sluiten hierbij aan bij de feedback van het Veiligheidsberaad in deze consultatieronde.

Grondslag voor gegevensverwerking

Het is belangrijk om te kijken naar de verwerking van gegevens. Om sturing te geven aan een pandemie, moeten er gegevens beschikbaar zijn. Het is goed dat in Artikel 58y lid 2 de informatieplicht wordt opgenomen. Echter is het daarbij wel noodzakelijk dat er een informatiesysteem beschikbaar is voor eenduidige gegevensverwerking. Op dit moment kent de wet geen duidelijke grondslag voor de verwerking van gegevens door GGD GHOR Nederland. Wanneer het noodzakelijk is om snel in korte lijnen te handelen, moet er rekening gehouden worden met grondslagen voor het dragen van de verwerkingsverantwoordelijkheid (los van de vraag of er dan ook daadwerkelijk toegang is tot de gegevens). Vraag daarbij is ook waar deze data wordt opgeslagen en wie deze beheert. Wellicht is het wenselijk dat dit op landelijk niveau plaatsvindt. Ook dan moet er gekeken worden naar mogelijke grondslagen hiervoor. Het regelen van deze grondslagen sluit aan bij de belofte in de Kaderbrief 2022 waarin wordt aangegeven dat de Minister van VWS beseft dat een duidelijker en meer uitgewerkte wettelijke regeling van de verwerking van persoonsgegevens wenselijk is en hij de totstandkoming van die regeling zal bevorderen.

GGD GHOR Nederland maakt daarnaast graag van de gelegenheid gebruik om te wijzen op de potentieel grote impact die de wijzigingen van de Wpg kunnen hebben op de privacy van burgers/betrokkenen en het ontbreken van een duidelijke motivering bij sommige bepalingen waarom de (uitvoerige) verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk is. In dit kader is het wenselijk dat de memorie van toelichting of de wettekst

---

nadere uiteenzettingen verschaft met betrekking tot dergelijke verwerkingen van persoonsgegevens die relevant zijn bij de uitoefening van de bevoegdheden zoals vastgesteld in de gewijzigde Wpg.

Gegevensdeling en bewaartermijn

De minister heeft bepaald dat zowel testen als vaccinatie onder de Wgbo vallen. Dit vormt een belemmering voor het verstrekken van gegevens aan ketenpartners. Ook zorgt dit ervoor dat de bewaartermijn voor deze gegevens 20 jaar bedraagt, daar waar die voor de registratieplicht 5 jaar is. In de Twm geldt een uitzondering voor de GGD op de bewaartermijn, maar wordt niet aangegeven welke termijn dan wel van toepassing is.

Het advies van GGD GHOR Nederland is om te beoordelen in hoeverre de meldplicht in het kader van de Wpg kan worden uitgebreid. In de huidige Wpg geldt alleen een meldplicht voor een arts en een laboratorium wanneer er een positieve testuitslag is. Daarnaast wordt op dit moment de vaccinatiestatus wel benoemd bij de meldplicht, maar onduidelijk is wat daarmee precies bedoeld wordt. Door de meldplicht uit te breiden komen ook negatieve testuitslagen en gegevens over de vaccinatie in het registratiesysteem te staan. Dit systeem is geen medisch dossier en valt dus niet onder het medisch beroepsgeheim. Hierdoor wordt het makkelijker om ketenpartners te voorzien van relevante informatie uit dit systeem in plaats van vanuit de medische dossiers die zij gebruiken om hun taak als zorgverlener uit te voeren. Daarbij moet tevens bepaald worden wat dan de bewaartermijnen zijn voor deze gegevens.

Quarantaineplicht

In de praktijk is gebleken dat er in bijzondere omstandigheden zoals met dementerende en verstandelijk beperkte burgers en dak- en thuislozen soms maatwerk geleverd moet worden om de quarantaine- of isolatieplicht te vervullen. De wet dient hier ruimte voor te bieden en de randvoorwaarden borgen. In de Coronapandemie is er zowel gewerkt met grootschalige quarantainevoorzieningen als thuisquarantaine, het kan het verhelderend zijn om onderscheid te maken tussen deze verschillende vormen van quarantaine in de wet.

Maatregelen

Het is ook van belang dat het vaststellen van maatregelen in het kader van bestrijding van de pandemie met (grote) maatschappelijke of economische effecten niet geheel en al thuishoort in de functionele (medische) keten. Bepaalde maatregelen moeten door bevoegd gezag in de algemene keten op nationaal niveau worden genomen. Daar kan het Ministerie van VWS niet als enige entiteit over beslissen. Er moet dus onderscheid worden gemaakt tussen maatregelen die strikt genomen a) medische functionele ketenmaatregelen bevatten, en b) de algemene keten met medische en niet-medische maatregelen met maatschappelijke of economische effecten.

Daarnaast komen in het wetsvoorstel niet alle gedragsregels terug die in de noodverordeningen en Tijdelijke wet maatregelen COVID-19 zijn gebruikt (zoals het beperken van de groepsgrootte). Dit kan betekenen dat er (naast de gedragsregels in §8) andere regels bij een noodverordening moeten worden gesteld met het onwenselijke gevolg dat de minister en voorzitter veiligheidsregio gelijktijdig in de crisis bevoegd zijn voor verschillende gedragsregels. Indien bepaalde gedragsregels bewust niet zijn overgenomen zou dit in de memorie van toelichting moeten worden uitgelegd.

Ook zou de bestaande lacune in artikel 39 Wvr artikel 125 Gemeentewet (zoals ervaren tijdens de Covid-pandemie) moeten worden hersteld, zodat de voorzitter met betrekking tot de naleving van de door hem genomen besluiten zelf kan handhaven. Dit is een voorwaarde voor het (door de voorzitter) kunnen handhaven van de in de noodverordeningen gestelde bepalingen (gedragsregels). In het kader van de geloofwaardigheid is effectieve en juridisch houdbare handhaving van de regels noodzakelijk. De kans is immers groot dat in de eerste acute fase van de A1 ziekte, in afwachting van de ministeriële regeling, reeds gedragsregels noodzakelijk zijn.

Verder wordt benadrukt dat de Wvr en de Wpg naadloos op elkaar moeten aansluiten daar waar het gaat om verantwoordelijkheden en bevoegdheden, zodat tijdens alle fases van een crisis helder is wie waarover gaat en er snel geschakeld wordt. De wet moet beter onderscheid maken tussen de verantwoordelijkheid voor de bestrijding (bij voorzitter veiligheidsregio) en de bevoegdheid om maatregelen te treffen (kan ook burgemeester zijn).

GGD GHOR Nederland volgt met bovenstaande de reactie van het Veiligheidsberaad.

Snelheid proces

GGDG GHOR Nederland verwelkomt het feit dat VWS een voorspoedig proces nastreeft. Vanwege de dreiging van een vroege najaarsgolf (mogelijk zelfs zomergolf) COVID-19 achten wij dit ook noodzakelijk om te voorkomen dat er wellicht weer op basis van noodverordeningen gehandeld moet worden. Daarbij moet wel worden gesteld dat zorgvuldigheid evenzo als niet belangrijker is dan de snelheid.